



Ministerul Educației, Culturii și Cercetării al Republicii Moldova

Centrul de Excelență în Educație Artistică „Ștefan Neaga”

"Aprob"

Directorul Centrului de Excelență în Educație Artistică  
„Ștefan Neaga”,

Dr. Perju Gheorghe



*[Signature]*  
"11" Octombrie 2017

### Curriculum la disciplina

F.06.O.016 Compoziția muzicală II

Specialitatea  
21560 Muzicologie

Calificarea  
265237 Muzicolog (studii medii)

Chișinău, 2017

Curriculumul a fost elaborat în cadrul Proiectului *EuropeAid/133700/C/SER/MD/12*  
"Asistență tehnică pentru domeniul învățământ și formare profesională  
în Republica Moldova",  
implementat cu suportul financiar al Uniunii Europene




**Autor:**

Vlad Burlea, profesor, grad didactic superior, Centrul de Excelență în Educație Artistică „Ștefan Neaga”;

**Aprobat de:**

Consiliul metodic-științific al Centrului de Excelență în Educație Artistică „Ștefan Neaga”.

Director

  
Gheorghe Perju

"11" octombrie 2017

**Recenzenți:**

Ivancenco Valentina, profesor, grad didactic superior, Centrul de Excelență în Educație Artistică „Ștefan Neaga”;

Pislari Snejana, profesor, grad didactic I, Centrul de Excelență în Educație Artistică „Ștefan Neaga”.



**Adresa Curriculumului în Internet:**

Portalul național al învățământului profesional tehnic  
<http://www.ipt.md/ro/produse-educationale>

## Cuprins

I. Preliminarii.....	4
II. Motivația, utilitatea disciplinei pentru dezvoltarea profesională .....	4
III. Competențele profesionale specifice modulului.....	5
IV. Administrarea modulului.....	5
V. Unitățile de învățare.....	5
VI. Repartizarea orientativă a orelor pe unități de învățare.....	6
VII. Studiu individual ghidat de profesor .....	7
VIII. Lucrările practice recomandate.....	8
IX. Sugestii metodologice .....	8
X. Sugestii de evaluare a competențelor profesionale.....	9
XI. Resursele necesare pentru desfășurarea procesului de studii.....	12
XII. Resursele didactice recomandate elevilor.....	12

## I. Preliminarii

**Statutul Curriculumului.** Curriculumul disciplinar *Compoziția muzicală II* este un act normativ pentru pregătirea specialiștilor în domeniul de educație Artă, specialitatea *Muzicologie* în instituțiile de învățământ profesional tehnic postsecundar.

Curriculumul actual este unitar din punct de vedere al competențelor generale, atitudinilor urmărite și al principiului de organizare a conținuturilor. În acest context, Curriculumul la unitatea de curs *Compoziția II* constituie un suport metodologic pentru studierea inițială a disciplinei și formulează competențele specifice și unitățile de învățare pentru semestrul I de studiu.

**Obiectul de studiu.** Curriculum al acestei discipline este o verigă importantă în procesul de formare a unui muzician de o cultură muzicală vastă, bine pregătit pentru activitatea de sine stătătoare în calitate de muzicolog, interpret, precum și ca autor de muzică, aranșor. În cadrul cursului este urmărită și evoluția artei muzicale universale în contextul disciplinei.

**Scopul studierii acestui modul este de a dezvolta la elevi abilități de a compune lucrări muzicale în genul instrumental, vocal-instrumental cameral, - miniaturi, duete, trio, mici ansambluri instrumentale, cântece pentru copii, romane, a le nota, și a le denumi. În cadrul acestui modul elevii capătă abilități de notare a lucrărilor compuse cu ajutorul programelor de calculator (Finale sau Sibelius), de analiză a diverselor creații muzicale după partitură și auditiv, să determine perioada istorică, genul, particularitățile constructive și dramaturgice ale creațiilor muzicale de o înaltă ținută artistică.**

**Beneficiarii Curriculumului.** Curriculumul dat este destinat:

- profesorii din instituțiile de învățământ profesional tehnic postsecundar;
- elevilor ce studiază specialitatea în cauză;
- autorilor de manuale și ghiduri metodice
- membrilor comisiilor de identificare și evaluare a rezultatelor învățării.

## II. Motivația, utilitatea disciplinei pentru dezvoltarea profesională

Disciplina *Compoziția II* contribuie la formarea elevului ca viitor profesionist al artei sunetelor. Scopul studierii disciplinei este obținerea cunoștințelor temeinice teoretice și abilităților practice în domeniul compoziției (nivel începător) de a aprecia evoluția istorică, rolul compoziției în realizarea ideilor muzicale de o înaltă ținută artistică, ceea ce contribuie la formarea și consolidarea competențelor profesionale ce vor permite absolvenților atât însușirea pe piața muncii, cât și continuarea studiilor prin programele de licență, masterat și doctorat.

Abilitățile practice și teoretice ale disciplinei sunt necesare pentru educarea muzicologului de o calificare superioară, capabil să activeze cu succes în domeniul ales, care se realizează prin dezvoltarea aptitudinilor sale creatoare, familiarizarea sa cu bazele activității componistice, formarea unor deprinderi de exprimare a gândului muzical într-o formă artistică bine încheată, totodată este și o condiție obligatorie pentru muzicianul creator, căruia i se descoperă legile esențiale ale discursului muzical. În același timp, studiul compoziției oferă posibilitatea

de a completa, unifică și redimensiona cunoștințele dobândite anterior la alte discipline muzicale precum solfegiu, teoria și istoria muzicii, armonia și altele.

Pentru studierea acestei discipline este necesară studierea prealabilă a următoarelor unități de curs:

F.01.O.001 Literatura muzicii universal I; F.02.O.002 Literatura muzicii universal II

F.03.O.003 Literatura muzicii universal III; F.04.O.004 Literatura muzicii universal IV

F.05.O.005 Literatura muzicii universal V; F.06.O.006 Literatura muzicii universal VI

S.01.O.001 Solfegiu gr.I; S.02.O.002 Solfegiu gr.II

S.03.O.003 Solfegiu gr.III; S.04.O.004 Solfegiu gr.IV

S.03.O.003 Armonia gr.I; S.04.O.004 Armonia gr.II

### III. Competențele profesionale specifice modului

- CS1: Competențe teoretice și practice în aplicarea terminologiei muzicale specifice și a contextului istoric de evoluție a artei muzicale în compunerea și notarea creației muzicale, în realizarea unei adnotații sau a unui studiu în limba română.
- CS2: Competențe teoretice și practice în compunerea unor miniaturi instrumentale sau vocale.
- CS3: Competențe teoretice și practice în relevarea conținutului imagistic a lucrărilor muzicale și pătrunderea în particularitățile de formă a acestora.
- CS4: Competențe teoretice și practice de analiză și sinteză a compozițiilor muzicale.
- CS5: Competențe teoretice și practice în determinarea formelor muzicale și a compozițiilor tipice în stilul omofon armonic și a percepției auditive a construcțiilor muzicale.
- CS6: Competențe teoretice și practice în denumirea și notarea creațiilor muzicale compuse
- CS7: Competențe teoretice și practice de stilizare a programelor de notare a muzicii la calculator (Finale Sibelius)

### IV. Administrarea disciplinei

Nr. Semestru lui	Numărul de ore				Modalitatea de evaluare	Numărul de Credite
	Ore total	Contact direct		Nr. de ore săptămânale		
		Prelegeri	Studiu individual			
VI	30	15	15	1	Examen	1

## V. Unități de învățare

Unități de competență	Unități de conținut
<b>1. Specificul muzicii vocale</b>	
UC1. Specificul muzicii vocale.	1.1. Genul de cântec pentru copii, (solo sau ansamblu pe 2 voci). 1.2. Genul de cântec –romanță sau lied. 1.3. Linia melodică în genul de cântec. 1.4. Lucru asupra textului în genul de cântec. 1.5. Tipurile de acompaniament în genul de cântec
<b>2. Formele simple, muzica instrumentală pentru duet.</b>	
UC2. Formele simple, muzica instrumentală pentru duet, armonizarea melodiei, tipurile de factură și diversificarea ei.	2.1. Tipurile de duet: vioară-pian, rolul viorii în trasarea tematismului de bază, model de scriitură; rolul pianului în asigurarea acompaniamentului. 2.2. Tipurile de duet: flaut-pian, rolul flautului în trasarea tematismului de bază, model de scriitură; rolul pianului în asigurarea acompaniamentului. 2.3. Tipurile de piese pentru duet, alte duete (la alegere)
<b>3. Lucrul integral cu partiturile compuse.</b>	
UC3. Notarea corectă a duetului instrumental, scrierea partițiilor, editarea partiturii, printarea materialului notografic.	3.1. Privire generală asupra partiturii muzicii instrumentale și vocale. 3.2. Extragerea partiției instrumentului solistic și redactarea lui din punct de vedere a spațiului, a paginilor, a dimensiunii. 3.3. Principiile de realizare a clavierului pentru lucrările vocale-instrumentale.

## VI. Repartizarea orientativă a orelor pe unități de învățare

Nr. Crt.	Unități de învățare	Numărul de ore		
		Total	Contact direct	Studiu individual
1.	Specificul muzicii vocale	10	5	5
2.	Formele simple, muzica instrumentală pentru duet	12	6	6
3.	Lucrul integral cu partiturile compuse	8	4	4

## VII. Studiu individual ghidat de profesor

Materii pentru studiul individual	Produse de elaborat	Modalități de evaluare	Termeni de realizare
<b>1. Introducere în compoziție. Latura artistică a creației muzicale</b>			
<p>Genul de cântec pentru copii, (solo sau ansamblu pe 2 voci).</p> <p>Genul de cântec –romanță sau lied.</p> <p>Linia melodică în genul de cântec.</p> <p>Lucru asupra textului în genul de cântec.</p> <p>Tipurile de acompaniament în genul de cântec</p>	<p>Prezentare</p> <p>Lucrare practică</p> <p>Lucrare practică</p> <p>Lucrare practică</p> <p>Lucrare practică</p>	<p>comunicare</p> <p>demonstrare</p> <p>demonstrare</p> <p>demonstrare</p> <p>demonstrare</p>	<p>Săptămâna 1</p> <p>Săptămâna 2</p> <p>Săptămâna 3</p> <p>Săptămâna 4</p> <p>Săptămâna 5</p>
<b>2. Formele simple, muzica instrumentală pentru duet</b>			
<p>Tipurile de duet: vioară-pian, rolul viorii în trasarea tematismului de bază, model de scriitură;</p> <p>Rolul pianului în asigurarea acompaniamentului.</p> <p>Tipurile de duet: flaut-pian, rolul flautului în trasarea tematismului de bază, model de scriitură; rolul pianului în asigurarea acompaniamentului.</p> <p>Tipurile de piese pentru duet, alte duete (la alegere), acordică, polifonică eterofonicătripentapartite</p>	<p>Lucrare practică</p> <p>Lucrare practică</p> <p>Lucrare practică</p> <p>Lucrare practică</p> <p>Lucrare practică</p>	<p>demonstrare</p> <p>demonstrare</p> <p>demonstrare</p> <p>demonstrare</p> <p>demonstrare</p>	<p>Săptămâna 6-7</p> <p>Săptămâna 8</p> <p>Săptămâna 9</p> <p>Săptămâna 10</p> <p>Săptămâna 11-12</p>
<b>3.Lucrul integral cu partiturile compuse.</b>			
<p>Privire generală asupra partiturii muzicii instrumentale și vocale.</p> <p>Extragerea partiției instrumentului solistic și redactarea lui din punct de vedere a spațiului, a paginilor, a dimensiunii.</p> <p>.Principiile de realizare a clavierului pentru lucrările</p>	<p>Prezentare</p> <p>Lucrare practică</p> <p>Lucrare practică</p> <p>Prezentare</p>	<p>comunicare</p> <p>demonstrare</p> <p>demonstrare</p> <p>comunicare</p>	<p>Săptămâna 13</p> <p>Săptămâna 14</p> <p>Săptămâna 15</p>

## VIII. Lucrări practice recomandate

Nr.	Unități de învățare	Lista lucrărilor practice
1.	Specificul muzicii vocale	Compunerea câtorva cîntece pentru copii, pentru soprano sau bariton cu elemente de diversificare și variere a ritmului, de variere și modelare a motivului, frazei, propoziției, perioadei.
2.	Formele simple, muzica instrumentală pentru duet	Compunerea a două tipuri de duete: vioară-pian, flaut-pian
3.	Lucrul integral cu partiturile compuse.	De redactat sub toate aspectele enunțate mai sus o partitură a unui compozitor din patrimoniul universal sau a unei lucrări instrumentale ăpropriei.

## IX. Sugestii metodologice

Curriculumul disciplinar *Compoziția II* are drept scop formarea și dezvoltarea competențelor profesionale musical-artistice la elevii din învățământul profesional tehnic postsecundar.

Elementul de bază al Curriculumului sînt competențele ce trebuie formate și dezvoltate în procesul de formare profesională. Acestea vor fi formate prin organizarea eficientă a procesului de instruire. Pentru aceasta sunt necesare respectarea unor principii de formare a competențelor ca un sistem nou de raportare, bine conturat și modern, ce poate reprezenta un sistem de reflecție pentru didactica disciplinelor de specialitate și didactica formării competențelor:

- Principiul învățării prin acțiune. Acest principiu analizează relațiile dintre elementele procesului educațional: raportul dintre calitate și timp, motivația, învățarea reflexivă și altele, promovând în mod constructiv ideea că învățarea prin acțiune reprezintă o sursă semnificativă de creștere a eficienței procesului de instruire. Audierea, analiza creațiilor muzicale cu partitura, ocupă un loc central în demersul educațional.
- Principiul construcției componentiale și ierarhice a structurilor intelectuale, principiul evolutiv - de la elementar, la complex;
- învățarea observațională;
- învățarea de concepte cu terminologia specifică aferentă;
- învățarea definițiilor, principiilor;
- învățarea unor strategii;
- învățarea creativă prin procesul de descoperire.

Un rol important în asimilarea de către elevi a cunoștințelor îl au condițiile de desfășurare a procesului didactic:

1. Organizarea eficientă a activităților contribuie substanțial la formarea competențelor și este asigurată de:



- buna colaborare dintre elevi și profesor;
- nivelul de implicare a părților procesului didactic.

2. Selectarea metodelor de instruire:

- metodele moderne ce antrenează elevii în activități de investigație, cercetare a fenomenelor studiate;
- utilizarea metodelor interactive în procesul didactică;
- utilizarea metodelor ce sporesc motivația pentru a învăța disciplina dată;

La fel de importante sunt stimularea și modelarea oferind posibilitatea de ghidare a activității elevului în baza unor situații practice.

Cu referire la disciplina Compoziție II, vom insista pe înțelegerea structurilor de bază, celor mai simple, a noțiunilor elementare, a modului de compunere și de notare a creației muzicale. Vom utiliza criteriul de bază enunțat anterior - ”de la simplu la complex”. Studiarea Compoziției II trebuie abordată prin prisma contactului nemijlocit cu creația muzicală de valoare (interpretare- audiere-analiză).Fiecare definiție, fiecare temă trebuie exemplificată prin partituri corespunzătoare dar și ilustrare sonoră și comentariile necesare. Varietatea tematică a creațiilor analizate oferă elevilor posibilitatea de a diversifica trăsăturile stilistice proprii, dezvoltându-și o perspectivă de individualitate de creație.

Fondul de cultură muzicală și modalitățile de lucru specifice constituie elemente care dezvoltă interesul elevilor față de această disciplină, condiție fundamentală pentru dezvoltarea creativității. Totodată, se asigură dezvoltarea unei personalități artistice armonioase, care îmbină un puternic simț al propriei identități cu respectul pentru valoarea artistică în contextul diversității.

### X. Sugestii de evaluare

Acțiunea de evaluare în procesul de studiu se va axa atât pe aprecierea, măsurarea, notarea cunoștințelor, capacităților și aptitudinilor, cât și pe evoluția experienței muzical-analitice și a gradului de formare a competențelor muzicale a elevilor în raport cu programul muzical – didactic însușit în fiecare semestru, an de studiu și la finele studiilor (examenul de absolvire).

Se vor utiliza următoarele tipuri de evaluare:

- Inițială, pentru a afla nivelul de competențe al elevilor în vederea elaborării unei strategii didactice corecte;
- Formativă, pentru a determina realizarea obiectivelor operaționale;
- Sumativă, la finalul modului pentru a determina cunoștințele și competențele profesionale dobândite pe parcursul studiului;

Produsele pentru evaluarea competențelor profesionale și criteriile pentru evaluarea sumativă a competențelor specifice sunt prezentate în tabelul de mai jos:

Nr. crt.	Produse pentru măsurarea competenței	Criterii de evaluare a produselor
1.	<i>Exercițiu rezolvat</i>	Înțelegerea enunțului exercițiului
		Corectitudinea formulării ipotezelor

		Corectitudinea strategiei rezolutive
		Corectitudinea formulării rezultatelor
		Modul de prezentare a rezultatelor
		Modul de interpretare a rezultatelor
2.	<b>Problemă rezolvată</b>	Înțelegerea problemei
		Formularea și testarea ipotezelor
		Stabilirea strategiei rezolutive
		Prezentarea și interpretarea rezultatelor
3.	<b>Proiect elaborat</b>	Validitatea proiectului – gradul în care acesta acoperă unitar și coerent, logic și argumentat tema propusă
		Completitudinea proiectului – conexiunile și perspectivele interdisciplinare ale temei, competențele și abilitățile teoretice și practice
		Elaborarea și structura proiectului, acuratețea, rigoarea și coerența demersului științific, logica și argumentarea ideilor, corectitudinea concluziilor
		Calitatea materialului folosit, bogăția și varietatea surselor de informare, relevanța și actualitatea acestora
		Creativitatea, gradul de noutate pe care îl aduce proiectul în abordarea temei sau în soluționarea problemei
4.	<b>Referat</b>	Coresponderea referatului temei
		Profundimea și completitudinea dezvoltării temei
		Adecvarea la conținutul surselor primare
		Coerența și logica expunerii
		Utilizarea dovezilor din sursele consultate
		Gradul de originalitate și noutate
		Modul de structurare a lucrării
		Justificarea ipotezei legate de tema referatului
5.	<b>Rezumat oral</b>	Expunerea tematica a lucrării în cauză

		Expunerea orală este concisă și structurată logic
		Folosirea unui limbaj bogat, adecvat tematicii lucrării în cauză
6.	<b>Rezumat scris</b>	Expunerea tematică a lucrării în cauză
		Textul rezumatului este concis și structurat logic
		Folosește un limbaj bogat, adecvat tematicii lucrării în cauză
		Coerența: rezumatul are un sens evident
		Evoluția logicii: înlănțuirea ideilor, prezentarea argumentelor sunt clare și evidente
		Angajamentul autorului, atitudinea critică, corect evaluată și transpusă
		Muncă pertinentă de reformulare: rezumatul nu este un colaj de citate
		Stăpânirea normelor sintactice la nivel de prezentare logică a ideilor
		Text formatat corect, lizibil, plasarea clară în pagină
7.	<b>Studiu de caz</b>	Corectitudinea interpretării studiului de caz propus
		Calitatea soluțiilor, ipotezelor propuse, argumentarea acestora, rezolvarea adecvată a cazului analizat
		Corectitudinea lingvistică a formulărilor
		Utilizarea adecvată a terminologiei în cauză
		Rezolvarea corectă a problemei asociate studiului analizat de caz
		Completitudinea informației și coerența între subiect și documentele studiate
		Noutatea și valoarea științifică a informației, originalitatea studiului, a formulării și a realizării
		Capacitatea de analiză și de sinteză a documentelor, adaptarea conținutului

		Personalizarea (să nu fie lucruri copiate), aprecierea critică a elevului
8.	<b>Item electronic rezolvat</b>	Corectitudinea interpretării itemului propus spre rezolvare
		Corectitudinea metodei utilizate de rezolvare
		Corectitudinea selectării răspunsului (pentru itemi cu alegere duală)
		Integritatea și corectitudinea setului de selecții (pentru itemi cu alegere multiplă)
		Localizarea corectă a elementelor grafice (în cazul itemilor cu zone grafice active)

### XI. Resursele necesare pentru desfășurarea procesului de studii

Cerințe față de sălile de curs	
<b>Pentru orele teoretice</b>	Calculator de birou, proiector, sistemă de reproducere acustică, acces la bibliotecile și audiotecile virtuale de pe internet, pian, tablă.
<b>Pentru activitatea practică</b>	Calculator de birou, proiector, sistemă de reproducere acustică, acces la bibliotecile și audiotecile virtuale de pe internet, partituri ale creațiilor studiate, pian.

### XII. Resursele didactice recomandate elevilor

Denumirea resursei	Locul în care poate fi consultată/accesată
BERGER, W.G. <i>Dimensiuni modale</i> . București: Editura muzicală, 1979.	Biblioteca CEEA "Șt. Neaga"
BERGONZI, J. <i>Melodic structures</i> . New-York, 2001.	Biblioteca Centrală
ГНЕСИН, М. <i>Начальный курс практической композиции</i> . М.: Музгиз, 1962	Biblioteca CEEA "Șt. Neaga"
КОГОУТЕК, Ц. <i>Техника композиции в музыке XX века</i> . М.: Советский композитор, 1987	Biblioteca CEEA "Șt. Neaga"
МЕССНЕР, Е. <i>Основы композиции</i> . М.: Советский композитор, 1968	Biblioteca CEEA "Șt. Neaga"
СКРЕБКОВ, С. <i>О композиторской технике. Заметки педагога</i> . М.: Советская музыка, 1952, № 10	Biblioteca CEEA "Șt. Neaga"

ТИХОМИРОВ, Г. <i>Элементы композиторской техники</i> . М.: Советский композитор, 1987	Biblioteca CEEA "Șt. Neaga"
<i>Dicționar de termeni muzicali</i> , Editura Științifică și Enciclopedică, București, 1984	Biblioteca CEEA "Șt. Neaga"
ХОЛОПОВА, В. <i>Вопросы ритма в музыке XX века</i> . М.: Музыка, 1987.	Biblioteca CEEA "Șt. Neaga"
Niculescu, Ștefan, <i>Reflecții despre muzică</i> , Editura Muzicală, București, 1980.	Biblioteca CEEA "Șt. Neaga"
Sandu-Dediu, Valentina, <i>Ludwig van Beethoven</i> , Editura Muzicală, București, 2000	Biblioteca CEEA "Șt. Neaga"
BĂRBUCEANU, V. <i>Dicționar de instrumente muzicale</i> . – București: Editura muzicală, 1992	Biblioteca CEEA "Șt. Neaga"
BUICAN, G. <i>Elemente de acustică muzicală</i> . – București: Editura muzicală, 1958.	Biblioteca CEEA "Șt. Neaga"
DEMIEN, W. <i>Teoria instrumentelor</i> . – București: Editura muzicală, 1968.	Biblioteca CEEA "Șt. Neaga"
GÂSCĂ, N. <i>Tratat de teoria instrumentelor</i> . Acustica muzicală. Instrumente de suflat. – București: Editura muzicală, 1988.	Biblioteca CEEA "Șt. Neaga"
<a href="http://www.music-city.org/">http://www.music-city.org/</a> <a href="http://www.imslp.org">http://www.imslp.org</a> <a href="http://muzicaclassica.weebly.com/clasicismul-muzical.html">http://muzicaclassica.weebly.com/clasicismul-muzical.html</a> <a href="http://www.spiruharet.ro/facultati/muzica/biblioteca/a7a08bfedee05dd0d49485aed4e83b27.pdf">http://www.spiruharet.ro/facultati/muzica/biblioteca/a7a08bfedee05dd0d49485aed4e83b27.pdf</a> <a href="https://no14plusminus.ro/2010/12/10/genurile-muzicale-dramatice-epoci-stiluri-scoli/">https://no14plusminus.ro/2010/12/10/genurile-muzicale-dramatice-epoci-stiluri-scoli/</a> <a href="https://www.scribd.com/doc/176059456/Preclasicismul">https://www.scribd.com/doc/176059456/Preclasicismul</a>	